

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

EVA: 2013-2030-0091
Številka: 00720-11/2013/5
Datum: 5. 9. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	- 6 -09- 2013	
Šifra:	740-01/13-3/1	
Povezava:		
EPA:	1397-VI	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

Vlada Republike Slovenije je na 51. dopisni seji dne 5. 9. 2013 določila besedilo:

- Predloga zakona o spremembah Zakona o notariatu – skrajšani postopek,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi predpisi in s pravom Evropske unije.

Sprememba zakona je potrebna zaradi odprave pogoja vzajemnosti pri dostopu do poklica notarja za državljane držav članic EU, EGS in Švicarske konfederacije ter države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Poleg tega je predmet predvidene spremembe zakona tudi uskladitev pogoja za imenovanje z veljavno visokošolsko zakonodajo – Zakonom o visokem šolstvu.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Senko Pličanič, minister za pravosodje,
- Tina Breclj, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Matija Vidmar, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, Ministrstvo za pravosodje.

PRILOGA: 1

Mag. Miranda GROFF FERJANČIČ
NAMESTNICA GENERALNE SEKRETARKE

**PREDLOG
SKRAJŠANI POSTOPEK
EVA 2013-2030-0091**

ZAKON O SPREMEMBAH ZAKONA O NOTARIATU

I. UVOD

– 1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13; v nadaljnjem besedilu: Ustava Republike Slovenije) v drugem odstavku 137. člena Ustave RS opredeljuje notariat kot javno službo, ki jo ureja zakon. Zakon o notariatu (Uradni list Republike Slovenije, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B in 45/08, v nadaljnjem besedilu: ZN) je bil sprejet leta 1994 in nato večkrat noveliran, nazadnje leta 2008. Z družbenim, gospodarskim in tehnološkim razvojem se okoliščine delovanja notarjev spreminjajo in terjajo določene prilagoditve in spremembe, vezane tudi na pravni red Evropske unije.

Za opravljanje notarskega poklica ZN v 8. členu določa splošne pogoje, kot so: državljanstvo Republike Slovenije, poslovna sposobnost ter splošna zdravstvena sposobnost, zahteva, da je oseba vredna javnega zaupanja za opravljanje notariata, da aktivno obvlada slovenski jezik, da še ni dopolnila 64 let starosti, ter posebne pogoje, kot so: v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali v Republiki Sloveniji nostrificirano v tujini pridobljeno diplomo pravne fakultete, opravljen pravniški državni izpit, pet let praktičnih izkušenj na pravniških delih po opravljenem pravniškem državnem izpitu, od tega najmanj eno leto pri notarju, na sodišču, pri odvetniku, na državnem tožilstvu ali pri državnem pravobranilstvu, prav tako pa še pogoj, da ima oseba opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje notariata. Drugi odstavek 8. člena ZN določa, da je ne glede na navedeno, ob pogoju pravne in dejanske vzajemnosti, lahko imenovan za notarja tudi tuj državljan, ki izpolnjuje ostale pogoje. Navedena določba zakona torej omogoča, da je za notarja v Republiki Sloveniji imenovan tudi kandidat, ki nima državljanstva Republike Slovenije, vendar hkrati preprečuje diskriminacijo državljanov Republike Slovenije v tuji državi, saj ni namreč sprejemljivo, da bi bil lahko v Republiki Sloveniji imenovan za notarja tudi državljan druge države, če ta država ne nudi enake možnosti državljanom Republike Slovenije.

Glede vprašanja imenovanja državljanov držav članic EU za notarje je Evropska komisija proti Belgiji, Nemčiji, Grčiji, Franciji, Luksemburgu, Portugalski in Avstriji leta 2008 vložila tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, ker so dostop do notarskega poklica pridržale za svoje državljane, kar je po mnenju Komisije diskriminacija na podlagi državljanstva, ki pa je s Pogodbo o delovanju Evropske unije prepovedana. Tožbe Komisije so se nanašale na pogoj državljanstva, ki ga zahtevajo nacionalne zakonodaje za dostop do notarskega poklica, in ne na samo organizacijo notariata v toženih državah članicah. Republika Slovenija je zaradi podobne zakonske ureditve tega področja v postopkih sodelovala kot stranski intervenient v zadevah C-52/08 (Komisija proti Portugalski), C-53/08 (Komisija proti Avstriji), C-54/08 (Komisija proti Nemčiji) in C-61/08 (Komisija proti Grčiji). Sodišče Evropske unije je v sodbah v zadevah C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08, C-61/08 in C-52/08 pojasnilo, da je najprej preučilo pristojnost notarjev v zadevnih državah članicah z namenom, da bi presodilo, ali so notarske dejavnosti povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu Pogodbe ES (sedaj Pogodbe o delovanju Evropske unije). Pogodba namreč določa, da se za dejavnosti, ki so povezane z izvajanjem javne oblasti, četudi občasno, določbe o svobodi ustanavljanja ne uporabljajo.

Po mnenju sodišča notarske dejavnosti, kot so bile določene v zadevnih državah članicah, niso povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu prvega odstavka člena 45 Pogodbe ES (sedaj 51.

člena Pogodbe o delovanju Evropske unije), kar bi opravičevalo takšno ureditev. Glavna naloga notarjev kot javnih uslužbencev je potrjevanje pravnih aktov, poleg tega pa imajo notarski zapisi večjo dokazno moč in so izvršljivi. Hkrati pa je sodišče še poudarilo, da se potrjujejo akti ali sporazumi, h katerim so stranke pristopile prostovoljno. Poleg tega notar brez predhodnega soglasja strank ne more enostransko spremeniti sporazuma, ki mu je predložen v potrditev. Dejavnost potrjevanja, ki je zaupana notarjem, torej ni v neposredni in posebni zvezi z izvajanjem javne oblasti, kljub dejstvu da so nekateri akti nični, če jih ne potrdi notar. Sodišče je tudi ugotovilo, da notarji opravljajo notarsko službo v pogojih konkurence, kar za izvajalce javne oblasti ni značilno. Razlikujejo se tudi glede odgovornosti, saj so strankam neposredno in osebno odgovorni za povzročeno škodo v okviru napak pri delu, medtem ko za delovanje javnih organov nosi odgovornost za napake država. Na podlagi vseh dejstev je sodišče menilo, da notarske dejavnosti, kot so bile v času presoje določene v toženih državah članicah, niso bile povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu prvega odstavka 45 člena Pogodbe ES (sedaj 51. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije). Zato pogoj državljanstva, ki je bil z zakonodajo toženih držav zahtevan za dostop do notarskega poklica, pomeni diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki je s Pogodbo o delovanju Evropske unije prepovedana.

Veljavni ZN sicer omogoča dostop do poklica notarja tudi tujim državljanom pod pogojem vzajemnosti, vendar pa ta ugovor v pravnem sistemu EU skladno s sodno prakso Sodišča EU ni upošteven, zato je glede na zgoraj omenjene sodbe Sodišča EU potrebna sprememba drugega odstavka 8. člena ZN, s katero bo odpravljen pogoj vzajemnosti za državljane držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora in državljane Švicarske konfederacije, ne pa tudi za državljane tretjih držav. Ob tem je treba še dodati, da je bila Republika Slovenija s strani Evropske komisije decembra 2011 v zvezi z uskladitvijo zakonodaje s sodbami Sodišča EU glede diskriminacije na podlagi državljanstva pozvana, naj sporoči ukrepe ali vsaj roke za njihovo sprejetje. Ministrstvo za pravosodje je na poziv odgovorilo, da si prizadeva, da bo prišlo do sprememb ZN glede odprave diskriminacije na podlagi državljanstva najkasneje v drugi polovici leta 2012. Ministrstvo za pravosodje je dodatno še pojasnilo, da bo ob kandidiranju državljan države članice EU za notarja upoštevalo, da se za državljan države članice EU pogoj vzajemnosti glede na zahteve pravnega reda EU predpostavlja in bo tako lahko državljani držav članic EU imenovani za notarja, če bo seveda izpolnjeval vse z zakonom določene pogoje za imenovanje za notarja, pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

V pristopnem procesu Republike Slovenije Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD) je Vlada Republike Slovenije sprejela zavezo, da bo v skladu s svojimi pristojnostmi prilagodila zakonodajo tako, da pogoja vzajemnosti ne bo uporabljala za državljane držav članic OECD. Ker so določila veljavnega ZN v nasprotju s temeljnimi načeli in principi OECD, je treba takšno diskriminacijo na podlagi državljanstva odpraviti tudi za vse države članice OECD.

Predlagana sprememba 3. točke prvega odstavka 8. člena ZN je posledica uskladitve z reformo slovenskega visokošolskega izobraževanja, ki temelji na Bolonjski deklaraciji sprejeti leta 1999 in Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04 in 87/11 (97/11 popr.); v nadaljnjem besedilu: ZVPI), ki ureja sistem ugotavljanja enakovrednosti v tujini pridobljenega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe in strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu nazivu poklicne oziroma strokovne izobrazbe in strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu.

ZVPI ne pozna več postopka ugotavljanja enakovrednosti strokovnih oziroma znanstvenih naslovov, zato je potrebna prilagoditev določb ZN, ki urejajo priznavanje izobrazbe, pridobljene v tujini. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 109/12; ZVPI-A) je namreč podaljšal prehodno obdobje, v katerem se za regulirane poklice, za katere se izrecno zahteva ugotovljen slovenski naziv poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali strokovni oziroma znanstveni naslov, ugotavlja enakovrednost v tujini pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova s slovenskim strokovnim oziroma znanstvenim naslovom ter v tujini pridobljenega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe s slovenskim nazivom poklicne oziroma strokovne izobrazbe. Prehodno obdobje za uporabo sistema za ugotavljanje enakovrednosti je podaljšano do 1. junija 2014, do takrat pa morajo pristojna ministrstva v področni zakonodaji ustrezno prilagoditi določbe, ki določajo vrednotenje in priznavanje izobrazbe reguliranih poklicev. Predlog ZN se s predlagano spremembo 3. točke

prvega odstavka 8. člena tako usklajuje z določbami ZVPI.

– 2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

- odprava pogoja pravne in dejanske vzajemnosti za državljane držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora ali državljane Švicarske konfederacije ali državljane držav članic OECD pri presoji ustreznosti pogojev ob imenovanju za notarja in s tem izenačitev teh državljanov z državljani Republike Slovenije pri možnostih dostopa do poklica notarja in
- uskladitev z zakonodajo, ki ureja področje visokega šolstva ter vrednotenja in priznavanja izobraževanja.

2.2 Načela

- načelo odprave diskriminacije na podlagi državljanstva, ki je prepovedana s Pogodbo o delovanju Evropske unije;
- zagotavljanje prostega pretoka storitev na notranjem trgu tudi v okviru držav članic OECD;
- načelo enakopravne obravnave državljanov držav članic Evropske unije pri dostopanju do poklica notarja in
- načelo zagotavljanja pravne varnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Konkreten opis predlaganih rešitev

- **Zagotavljanje enakopravnih pogojev za imenovanje za notarja**

Predlagana sprememba je posledica sodb Sodišča Evropske unije, s katerimi je sodišče odločilo, da notarske dejavnosti, kot so trenutno določene v nekaterih državah članicah, niso povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu prvega odstavka 51. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, kar bi izjemoma dovoljevalo diskriminacijo na podlagi državljanstva. Glede na navedeno se s predlogom tega zakona odpravlja pogoj pravne in dejanske vzajemnosti za državljane držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora in državljane Švicarske konfederacije, za dostop do opravljanja poklica notarja in določa, da je lahko za notarja imenovan tudi državljan države članice EU, Evropskega gospodarskega prostora ali državljan Švicarske konfederacije pod enakimi pogoji kot državljan Republike Slovenije. Prav tako je črtan pogoj vzajemnosti za državljane države članice OECD, kar je bila zaveza Vlade Republike Slovenije v postopku približevanja OECD. Predlagana ureditev pa ne velja za državljane tretjih držav; zanje ostanejo pogoji, ki so določeni v veljavnem ZN, nespremenjeni.

- **Uskladitev pogojev za imenovanje z veljavno visokošolsko zakonodajo**

Predlog zakona usklajuje dosedanje določbo o pridobljeni izobrazbi z veljavno ureditvijo visokošolske izobrazbe – Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 109/12, v nadaljnjem besedilu: ZVis) in ZVPI.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

c) Usklajenost predloga predpisa:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi: /
- s civilno družbo ali ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba odprtih vprašanj): /

d) Povzetek poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona: /

– 3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

– 4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona niso potrebna dodatna finančna sredstva.

– 5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Prikaz ureditve v državah članicah EU

V primerjalno pravnem pregledu so prikazane ureditve Avstrije, Finske, Francije, Nemčije in Romunije.

AVSTRIJA

Ureditev notariata v Avstriji je slovenski ureditvi najbolj podobna, saj je avstrijski Notarski red (*Notariatsordnung* Nr. 1993/692 in BGBl. I Nr. 721/1999) v veliki meri služil za zgled pri sprejemanju Zakona o notariatu. To je tudi razumljivo glede na ureditev notariata, ki je na Slovenskem veljala do leta 1945.

Avstrija je odpravila pogoj državljanstva za notarje z zadnjo spremembo zakona (BGBl. I Nr. 104/2011). Po sedanji ureditvi lahko postanejo notarji državljani držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije.

FINSKA

Na Finskem je dejavnost notariata opredeljena v Zakonu o notariatu. Notarji so javni uslužbenci, ki izvajajo javna pooblastila, njihovi uradi pa spadajo pod pristojnosti Ministrstva za finance. Notarji morajo imeti višjo univerzitetno pravno izobrazbo, zanje pa veljajo tudi splošni predpisi za javne uslužbence, kar med drugim pomeni, da morajo obvladati finski in švedski jezik. Število notarjev ni določeno oziroma omejeno. Kot javni uslužbenci imajo plače urejene v kolektivni pogodbi o plačah javnih uslužbencev. Notarji imajo monopol pri overjanju podpisov in kopij ter pristojnost za mednarodne overitve (dajanje apostilov).

FRANCIJA

Francija je spremenila ureditev notariata z dekretom št. 2011-1309 z dne 17. oktobra 2011, s katerim je odpravila pogoj državljanstva Republike Francije za opravljanje notarskega poklica, kar je bilo določeno z dekretom št. 73-609 s 5. julija 1973. Za notarja je lahko imenovan

državljan Francije, države članice EU ali države članice Evropskega gospodarskega prostora.

NEMČIJA

V Nemčiji je notariat urejen z Zveznim zakonom o notariatu - *Bundesnotarordnung* (BNotO) z dne 24. 2. 1961.

V Zvezni republiki Nemčiji je bila do spremembe zakona (*Bundesnotarordnung*) lahko imenovana za notarja samo oseba, ki je bila državlján Nemčije. Po spremembi leta 2011 je lahko za notarja imenovan kdorkoli, ki izpolnjuje pogoje določene z zakonom, ne glede na državljánstvo.

ROMUNIJA

Zakon o notariatu in notarskem poslovanju določa pogoje za imenovanje notarja, in sicer: kdor ima romunsko državljánstvo in stalno prebivališče v Romuniji ter je pravno sposoben, ima diplomó iz prava (ali doktor prava), ni kaznovan, uživa velik ugled, obvlada romunski jezik, je splošno zdravstveno zmožen ter je poskusno dve leti opravljal notariat in naredil izpit za notarja ali je pet let deloval na področju notariata, odvetništva ali kot sodnik ali je deloval v drugi specializirani službi ter dokazal, da ima potrebno znanje za notarja s tem, da je opravil poseben izpit notarske zbornice.

Po spremembi 1. 1. 2013 morajo po pristopnem izpitu kandidati še dve leti obiskovati predavanja in seminarje na notarskem institutu, opraviti pripravništvo ter zaključni izpit pred komisijo, sestavljeno iz notarjev, profesorjev in predstavnikov ministrstva. Notarji lahko po novem postanejo tudi drugi pravni strokovnjaki, če imajo šest let izkušenj in opravljen pristopni izpit, ki bo organiziran pod istimi pogoji kot zaključni izpit. Da bi opravili izpit, morajo imeti zelo visoke ocene, približno 70-80 odstotkov celotnega izpita.

V postopku pa je tudi sprememba zakona, ki bo odpravila diskriminacijo zaradi državljánstva, podobno, kot to ureja predlog tega zakona.

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

HRVAŠKA

Notariat na Hrvaškem ureja Zakon o notariatu (*Zakon o javnim bilježništvu*, Narodne novine, št. 78/93, 29/94, 162/98, 16/07 in 75/09).

V Republiki Hrvaški je lahko imenovan za notarja (»javni bilježnik«), kdor je državlján Republike Hrvaške, je poslovno sposoben in izpolnjuje zdravstvene pogoje za opravljanje sodniške službe, je diplomiral na pravni fakulteti v Republiki Hrvaški ali ima nostrificirano diplomó o zaključeni pravni fakulteti izven Republike Hrvaške, je opravil pravosodni in notarski (»javnobilježniški«) izpit, ima po opravljenem pravosodnem izpitu najmanj pet let praktičnih izkušenj na pravniških delih, je vreden javnega zaupanja za opravljanje notarskih zadev, aktivno obvlada hrvaški jezik in drug jezik, ki se govori na področju, kjer je treba opravljati notarsko službo, je podal izjavo, da bo ob imenovanju za notarja opustil drugo plačano službo ali drugo zaposlitev ali članstvo v organu pravne osebe, ki opravlja gospodarsko dejavnost ter je podal izjavo, da bo ob imenovanju zagotovil opremo in prostore, ki so po kriterijih ministrstva potrebni in primerni za opravljanje notarske službe.

BOSNA IN HERCEGOVINA

V Federaciji Bosne in Hercegovine je za notarja lahko imenovan vsak, ki je državlján Bosne in

Hercegovine, je poslovno sposoben in izpolnjuje splošne zdravstvene pogoje kot javni uslužbenec, je diplomiral na pravni fakulteti v Bosni in Hercegovini ali pred 6. 4. 1992 na pravni fakulteti v nekdanji Jugoslaviji ali diplomiral v tujini in je diplomo nostrificiral pristojni organ, je opravil pravosodni izpit v Bosni in Hercegovini ali pred 6. 4. 1992 v nekdanji Jugoslaviji ali v drugi državi, če ga prizna federalno ministrstvo, ima opravljen notarski izpit, ni obsojen na kazen zapora za kazniva dejanja proti človečnosti in mednarodnemu pravu, proti službeni ali drugi dolžnosti ali za drugo naklepno kaznivo dejanje, ki v času imenovanja še ni izbrisano iz kazenske evidence. Za notarja ne more biti imenovan, kdor je član politične stranke.

SRBIJA

Za notarja (»javni bilježnik«) je lahko imenovan državljani Republike Srbije, ki je poslovno sposoben in je splošno zdravstveno zmožen, je diplomiral na pravni fakulteti v Srbiji ali ima nostrificirano diplomo, pridobljeno izven Republike Srbije, je opravil pravosodni izpit in izpit za notarja, ima najmanj pet let delovnih izkušenj na pravnem področju po opravljenem pravosodnem izpitu, je vreden javnega zaupanja za opravljanje notariata, govori, piše in bere v srbskem jeziku, pozna jezik manjšine na področjih lokalne samouprave, kjer je v uradni rabi jezik manjšine, ali priloži sporazum o sodelovanju s sodnim tolmačem in ima ali lahko dokaže, da bo zagotovil opremo in prostore za opravljanje dejavnosti notarja.

Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Predlog zakona je v delu, ki se nanaša na odpravo pogoja vzajemnosti pri dostopu do poklica notarja za državljane držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije, povezan s sodbami Sodišča Evropske unije. Sodišče Evropske unije je odločilo, da pomeni pogoj državljanstva, ki se zahteva za dostop do notarskega poklica, diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki je s Pogodbo o delovanju Evropske unije prepovedana.

– 6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih ali poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel: /
- ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen: /
- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj izvajanja dejavnosti ali obveznosti: /
- podatki ali dokumenti, potrebni za izvedbo postopka, ki jih organ pridobi po uradni dolžnosti, in način pridobivanja: /
- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov: /
- ali bo izvajanje postopkov in dejavnosti zahtevalo nov kader, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bo potrebno dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva: /
- ali bo ukinitvev postopkov in dejavnosti imela za posledico zmanjšanje kadrov ter finančnih in materialnih sredstev: /

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Posledice na zaposlenost in trg dela: enakopraven dostop do opravljanja notarskega poklica v Republiki Sloveniji za vse državljane držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora, Švicarske konfederacija in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) predstavitev sprejetega zakona

Posebna predstavitev sprejetega zakona ni predvidena.

b) spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Spremljanje izvajanja predpisa bo potekalo kot doslej.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o notariatu (Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B in 45/08) se v prvem odstavku 8. člena 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. da je državljan Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali državljan Švicarske konfederacije ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj,«.

3. točka se spremeni tako, da se glasi:

»3. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava oziroma je v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, ki se dokazuje s tujo listino o izobraževanju in priloženim mnenjem o izobraževanju ali z odločbo o priznavanju izobraževanja za namen zaposlovanja ali z odločbo o nostrifikaciji,«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka je ob pogoju pravne in dejanske vzajemnosti lahko imenovan za notarja tudi državljan države, ki ni članica Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora ali ni državljan Švicarske konfederacije ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.«.

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Veljavni drugi odstavek 8. člena ZN določa, da je lahko za notarja v Republiki Sloveniji imenovan poleg državljanov Republike Slovenije tudi kandidat, ki nima slovenskega državljanstva, vendar določba hkrati preprečuje diskriminacijo državljanov Republike Slovenije v tuji državi, saj določa pogoj pravne in dejanske vzajemnosti. Glede na navedeno v Republiki Sloveniji ne more biti imenovan za notarja državljan druge države, če ta država ne nudi enake možnosti tudi državljanom Republike Slovenije. V zvezi z vprašanjem državljanstva je Evropska komisija proti Belgiji, Nemčiji, Grčiji, Franciji, Luksemburgu, Portugalski in Avstriji leta 2008 vložila tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, ker so dostop do notarskega poklica pridržale le za svoje državljane, kar je po mnenju Komisije diskriminacija na podlagi državljanstva, ki je s Pogodbo o delovanju Evropske unije prepovedana. Republika Slovenija je zaradi podobne zakonske ureditve tega področja v navedenem postopku sodelovala kot stranski intervenient v zadevah C-52/08 (Komisija proti Portugalski), C-53/08 (Komisija proti Avstriji), C-54/08 (Komisija proti Nemčiji) in C-61/08 (Komisija proti Grčiji). Sodišče Evropske unije je v sodbah v zadevah C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08, C-61/08 in C-52/08 pojasnilo, da je najprej preučilo pristojnost notarjev v zadevnih državah članicah z namenom, da bi presodilo, ali so notarske dejavnosti povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu Pogodbe ES (sedaj Pogodbe o delovanju Evropske unije). Pogodba namreč določa, da se za dejavnosti, ki so povezane z izvajanjem javne oblasti, četudi občasno, določbe o svobodi ustanavljanja ne uporabljajo. Po mnenju sodišča notarske dejavnosti, kot so trenutno določene v zadevnih državah članicah (in tudi v Republiki Sloveniji), niso povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu prvega odstavka 51 člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. ZN z drugim odstavkom 8. člena ZN sicer omogoča dostop do poklica notarja tudi tujim državljanom pod pogojem vzajemnosti, vendar pa ta ugovor v pravnem sistemu EU skladno s sodno prakso Sodišča EU ni upoštevan. Predlagatelj zakona pri presoji ustreznosti pogojev ob imenovanju za notarja s predlagano spremembo 1. točke prvega odstavka in predlogom spremenjenega drugega odstavka 8. člena ZN odpravlja pogoj pravne in dejanske vzajemnosti za državljane držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora in državljane Švicarske konfederacije ter s tem pri možnosti dostopa do poklica za notarja izenačuje te državljane z državljani Republike Slovenije. V 8. člena ZN se predlaga tudi črtanje pogoja vzajemnosti za državljane držav članic Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD). Vlada Republike Slovenije je v postopku pridruževanja organizaciji OECD namreč sprejela zavezo, da bo v skladu s temeljnimi načeli in principi OECD prilagodila svojo zakonodajo tako, da pogoja vzajemnosti ne bo uporabljala za državljane držav članic OECD. Ker ni utemeljenega razloga, zakaj bi pogoj vzajemnosti za imenovanje za notarja obveljal za te državljane, se s predlagano spremembo ZN takšna diskriminacija odpravlja za vse države članice OECD.

Glede na navedeno je potrebna dopolnitev 1. točke prvega odstavka 8. člena ZN in sprememba drugega odstavka istega člena ZN, s katero bo odpravljen pogoj vzajemnosti za državljane držav članic EU oziroma Evropskega gospodarskega prostora, državljane Švicarske konfederacije in države članice OECD, ne pa tudi za državljane tretjih držav, za katere pogoji za imenovanje za notarja, ki so določeni v veljavnem ZN, ostajajo nespremenjeni.

Predlagana sprememba 3. točke prvega odstavka 8. člena ZN je posledica uskladitve z reformo slovenskega visokošolskega izobraževanja, ki temelji na Bolonjski deklaraciji sprejeti leta 1999. Z njo so evropske države, vključno s Slovenijo, začrtale smeri razvoja evropskega visokega šolstva do leta 2010. Oblikovanje evropskega visokošolskega prostora je opredeljeno kot glavna pot, ki vodi k uveljavitvi mobilnosti in zaposlovanja državljanov ter k vsesplošnemu razvoju. Temeljno uresničevanje začrtanih izhodišč Bolonjske deklaracije je bilo v Sloveniji na zakonodajni ravni izvedeno z novelo Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 63/04, ZVis-D), s katero se je v Sloveniji vzpostavila podlaga za izvajanje tristopenjskih študijskih programov. Z Zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo in 61/06; v nadaljnjem besedilu: ZSZN-1) so že uveljavljeni strokovni in

znanstveni naslovi, ki se pridobijo na visokošolskih zavodih po končanih t.i. bolonjskih študijskih programih - študijskih programih, ki so akreditirani na Svetu za visoko šolstvo po 11. juniju 2004. Na podlagi bolonjskih študijskih programov študent prava po zaključku prve - dodiplomske študijske stopnje pridobi strokovni naslov diplomirani pravnik (VS) - na visokošolskem študiju oziroma strokovni naslov diplomirani pravnik (UN) - na univerzitetnem študiju. Po zaključku študijskega programa druge - podiplomske stopnje, ki lahko traja (nadaljnje) eno ali dve leti oziroma kot enovit študij, ki skupaj s prvo stopnjo traja pet let, bo študent prava pridobil strokovni naslov magister prava, ki se tako kot strokovni naslovi prve stopnje piše za osebnim imenom. Strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik lahko posamezniki uporabljajo še naprej, visokošolski zavodi pa ga lahko v skladu z 22. členom ZSZN-1 podeljujejo še najkasneje do izteka študijskega leta 2015/2016. Predlagatelj zakona se ob tem zaveda, da obstajajo še drugi (specialnejši) naslovi, ki se pridobijo na podlagi študijskih programov pravne smeri (npr. mag.posl.gosp.prav.), vendar meni, da jih je zaradi njihovega nenehnega spreminjanja v zakonu težko določiti, zato predlaga, da se pojem magister prava določi generično, pri čemer pa upošteva tudi druge (slovenske) strokovne naslove, pridobljene po magistrskih študijskih programih s področja prava.

ZVPI ne pozna več postopka ugotavljanja enakovrednosti strokovnih oziroma znanstvenih naslovov, zato je potrebna prilagoditev določb ZN, ki urejajo priznavanje izobrazbe, pridobljene v tujini. ZVPI-A je namreč podaljšal prehodno obdobje, v katerem se za regulirane poklice, za katere se izrecno zahteva ugotovljen slovenski naziv poklicne oziroma strokovne izobrazbe ali strokovni oziroma znanstveni naslov, ugotavlja enakovrednost v tujini pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova s slovenskim strokovnim oziroma znanstvenim naslovom ter v tujini pridobljenega naziva poklicne oziroma strokovne izobrazbe s slovenskim nazivom poklicne oziroma strokovne izobrazbe. Prehodno obdobje za uporabo sistema za ugotavljanje enakovrednosti je podaljšano do 1. junija 2014, do takrat pa morajo pristojna ministrstva v področni zakonodaji ustrezno prilagoditi določbe, ki določajo vrednotenje in priznavanje izobrazbe reguliranih poklicev.

K 2. členu:

S končno določbo se predvideva začetek veljavnosti predloga spremembe zakona, in sicer petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen

Za notarja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije,
2. da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali v Republiki Sloveniji nostrificirano v tujini pridobljeno diplomu pravne fakultete,
4. da je opravil pravniški državni izpit,
5. da ima pet let praktičnih izkušenj na pravniških delih po opravljenem pravniškem državnem izpitu, od tega najmanj eno leto pri notarju, na sodišču, pri odvetniku, na državnem tožilstvu ali pri državnem pravobranilstvu,
6. da je vreden javnega zaupanja za opravljanje notariata,
7. da aktivno obvlada slovenski jezik,
8. da ima opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje notariata,
9. da še ni dopolnil 64 let.

Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka je, ob pogoju pravne in dejanske vzajemnosti, lahko imenovan za notarja tudi tuj državljan, ki izpolnjuje ostale pogoje iz prejšnjega odstavka.

Šteje se, da pogoj iz 5. točke prvega odstavka tega člena izpolnjuje tudi oseba, ki je pravniško delo opravljala pri notarju, sodišču, odvetniku oziroma organu s funkcijami državnega pravobranilstva v tuji državi, če je takšno delo koristno za usposobljenost, ki jo zahteva opravljanje notariata v Republiki Sloveniji.

Šteje se, da pogoj iz 5. točke prvega odstavka tega člena izpolnjuje tudi oseba, ki je redni ali izredni profesor civilnega prava.

Pogoja iz 6. točke prvega odstavka tega člena ne izpolnjuje tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da notarskega poklica ne bo opravljal strokovno, pošteno ali da kot notar ne bo varoval ugleda notarskega poklica ter nepristranskosti, ali kdor je bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega je moralno nevreden za opravljanje notariata, dokler se kazenska sankcija po zakonu ne izbriše.